

Äänestysaluejaon muuttaminen vuodelle 2025

KL 06.08.2024 § 55

Valmistelija

Vt. kaupunginjohtaja Elina Amnell-Holzhäuser

Tiivistelmä

Digi- ja väestötietovirasto on pyytänyt kuntia ilmoittamaan mahdollisista äänestysaluemuutoksista viimeistään 30.8.2024 mennessä, jolloin äänestysaluejako on voimassa 1.1.2025 alkaen.

Alla ilmenevin perustein esitetään, että äänestysaluejakoa Loviisan kaupungissa muutetaan siten, että äänestysalueita on nykyisten 14 sijasta 11 kappaletta ja yhden nykyisen äänestysalueen rajausta muutetaan siten, että osa äänestysalueesta liitetään toiseen äänestysalueeseen.

Yleistä äänestysalueista

Vaalilain 8 §:n mukaan kunta muodostaa yhden äänestysalueen, jollei sitä ole tarpeen jakaa useampaan äänestysalueeseen. Äänestysalueiden pinta-alasta tai asukasmäärästä ei ole vaalilaissa tarkempia määräyksiä. Äänestysalueista päättää valtuusto. Päätös äänestysalueista tulee voimaan kalenterivuoden alussa, jos se on tehty ja siitä on ilmoitettu Digi- ja väestötietovirastolle sen määräämällä tavalla viimeistään voimaantuloa edeltävän vuoden elokuussa.

Äänestysalue määrittää äänestäjän vaalipäivän äänestyspaikan. Kun vaalien äänioikeusrekisteri perustetaan väestötietojärjestelmän tiedoista, äänioikeutetun äänestysalue määritellään hänen asuinrakennukselleen merkityn tiedon perusteella. Tämän perusteella määräytyy se, minkä äänestysalueen ja äänestyspaikan vaaliluetteloon henkilö lisätään, ts. missä henkilö voi vaalipäivänä äänestää. Asunnottomien, laitoksissa asuvien ja ulkomailla vakinaisesti asuvien äänioikeutettujen äänestysalueen valtuusto määrää kunnan äänestysaluejaon muuttamista koskevassa päätöksessään erikseen.

Digi- ja väestötietovirastolle ilmoitettu valtuuston päättämä äänestysaluejako on voimassa toistaiseksi, eli kaikissa vaaleissa ja kansanäänestyksissä siihen saakka, kunnes sitä muutetaan uudestaan.

Nykyiset äänestysalueet

Loviisan kaupunginvaltuusto on päättänyt muutoksista äänestysaluejakoon viimeksi 21.4.2010, § 62, jolloin 19 äänestysaluetta vähennettiin 14 äänestysalueeksi.

Tällä hetkellä Loviisassa on seuraavat 14 äänestysaluetta:

- 001 Loviisan keskusta (äänestyspaikkana Lovisavikens skola)
- 002 Harjuriinne (äänestyspaikkana Harjurinteen koulu)
- 003 Valko (äänestyspaikkana Valkon monitoimitalo)
- 004 Määrlahti (äänestyspaikkana ent. Seinättömän Pajan tila)
- 005 Skinnarby (äänestyspaikkana Bygdegården)
- 006 Hardom (äänestyspaikkana Perinnekeskus Kuggom)
- 007 Pernajan kirkonkylä (äänestyspaikkana Höganås)

- 008 Koskenkylä (äänestyspaikkana Koskenkylän koulukeskus)
- 009 Isnäs (äänestyspaikkana Isnäsin koulu)
- 010 Sarvisalo (äänestyspaikkana Byagård)
- 011 Ruotsinpyhtää pohjoinen (äänestyspaikkana Ruotsinkylän Maamiesseurantalo)
- 012 Ruotsinpyhtään kirkonkylä (äänestyspaikkana Kylis, entinen kirjasto)
- 013 Ruotsinpyhtää eteläinen (äänestyspaikkana Tesjoen kirjasto)
- 014 Liljendal (äänestyspaikkana kirjasto)

Sulkeisiin on merkitty viime vaaleissa toimineet äänestyspaikat äänestysalueilla. Monissa tapauksissa äänestyspaikat ovat paikkoina vakiintuneita ja niitä käytetään mahdollisuuksien mukaan mahdollisesti myös jatkossa. Äänestyspaikat äänestysalueilla määrää kaupunginhallitus vaaleittain.

Äänioikeutettujen määrä nykyisillä äänestysalueilla*

001	Loviisan keskusta	2 463
002	Harjuriinne	2 418
003	Valko	1 081
004	Määrälahti	788
005	Skinnarby	299
006	Hardom	364
007	Pernajan kirkonkylä	660
008	Koskenkylä	1 211
009	Isnäs	474
010	Sarvisalo	122
011	Ruotsinpyhtää pohjoinen	374
012	Ruotsinpyhtään kirkonkylä	502
013	Ruotsinpyhtää eteläinen	963
014	Liljendal	849

*lähde: vaaliluettelot 7.2.2024

Ns. erityisryhmät, eli henkilöt, joita ei ole väestötietojärjestelmässä merkitty minkään kiinteistön kohdalle, kuten esimerkiksi ulkomailla pysyvästi asuvat Suomessa äänioikeutetut henkilöt, kuuluvat äänestysalueeseen 001 Loviisan keskusta.

Muutosehdotukset äänestysaluejakoon

Äänestysalueita esitetään yhdistettävän siten, että äänestysalueita olisi muutoksen jälkeen yhteensä 11. Lisäksi nykyisen äänestysalueen 013 Ruotsinpyhtää eteläinen rajaa esitetään muutettavan ja osan äänestysalueesta liittämistä toiseen äänestysalueeseen, 001:een.

Muutosehdotukset ovat seuraavat:

Vanha äänestysalue	Uusi äänestysalue
001 Loviisan keskusta	001 Loviisan keskusta
002 Harjuriinne	002 Harjuriinne
003 Valko	003 Valko
004 Määrälahti	001 Loviisan keskusta
005 Skinnarby	004 Hardom Skinnarby
006 Hardom	004 Hardom Skinnarby
007 Pernajan kirkonkylä	005 Pernajan kirkonkylä
008 Koskenkylä	006 Koskenkylä

009 Isnäs	007 Isnäs Sarvisalo
010 Sarvisalo	007 Isnäs Sarvisalo
011 Ruotsinpyhtää pohjoinen	008 Ruotsinpyhtää pohjoinen
012 Ruotsinpyhtää kirkonkylä	009 Ruotsinpyhtää kirkonkylä
013 Ruotsinpyhtää eteläinen	010 Ruotsinpyhtää eteläinen
014 Liljendal	011 Liljendal

Perustelut muutosehdotuksille äänestysalueittain:

001 Loviisan keskusta ja 004 Määrlahti:

Äänestysalue 004 esitetään liitettävän äänestysalueeseen 001 (Loviisan keskusta). Yhdistäminen toiseen äänestysalueeseen on tarkoituksenmukaista huomioon ottaen äänestysalueen sijainti lähellä muita äänestysalueita sekä äänioikeutettujen määrä (788), mikä ei edellytä äänestysalueen säilyttämistä erillisenä. Lisäksi on todettava, että kaksissa viime vaaleissa on ollut haasteita soveltuvan äänestyspaikan järjestämisessä äänestysalueella 004. Äänestyspaikkana on toiminut ent. Seinätön pajan tila, jota palautteen perusteella on pidetty ahtaana ja osittain ahtauteen liittyen myös esteettömän kulun järjestämisen kannalta haastavana. Äänestyspaikkana toimineen tilan omistaa Loviisan kaupunki. Tilassa ei ole ollut enää kaupungin omaa toimintaa ja tilapäälliköltä saadun arvion perusteella kyseisen tilan vuokraamista tai myyntiä kolmannelle harkitaan, jolloin tilan käyttö äänestyspaikkana saattaisi kokonaan estyä. Äänestyspaikkana äänestysalueella 001 on vakiintuneesti toiminut Lovisavikens skola, joka soveltuu tarkoitukseen erinomaisesti tilojen riittävyyden, esteettömyyden ja käytettävyyden puolesta.

005 Skinnarby ja 006 Hardom:

Äänestysalueet 005 ja 006 esitetään yhdistettävän. Äänioikeutettujen määrä alueilla on verrattain pieni eivätkä välimatkat edellytä, että alueella olisi kahta erillistä äänestysaluetta.

009 Isnäs ja 010 Sarvisalo:

Loviisan nykyisiin äänestysalueisiin sisältyy yksi vaalilain mukainen ns. pieni äänestysalue, jonka osalta sovelletaan kaikissa vaaleissa vaalilain 82 §:n mukaista menettelyä.

Vaalilain 82 § koskee vaalisalaisuuden turvaamista pienillä äänestysalueilla. Pieneksi katsotaan äänestysalue mikäli:

- 1) äänestysalueella hyväksytyjä vaalikuoria vähemmän kuin 50 tai jos voidaan perustellusti arvioida, että äänestysalueella äänestää vaalipäivänä vähemmän kuin 50 henkilöä; tai
- 2) jos voidaan perustellusti arvioida, että äänestysalueella äänestää enakkoon ja vaalipäivänä yhteensä vähemmän kuin 50 henkilöä tai jos perustellusta syystä vaalisalaisuuden turvaaminen muutoin edellyttää erityisiä toimenpiteitä) ja siinä säädetään menettelystä pienten äänestysalueiden äänten käsitlemisestä.

Äänestysalue 010 Sarvisalo täyttää pienen äänestysalueen kriteerit ja vaalisalaisuuden turvaamiseksi ennakoänet lasketaan vaalilain 82 §:n 5 momentin mukaisesti aina yhdessä vaalipäivän äänten kanssa. Käytännössä keskusvaalilautakunnan puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja

ja yksi muu jäsen ovat vaalipäivänä ennen vaalitoimituksen päättymistä vieneet ennakkoäännet sisältävät vaalikuoret ko. äänestysalueen äänestyspaikkaan ja pudottaneet äänestysliput vaaliurnaun. Äänestysaluejaon muuttaminen siten, että pieni äänestysalue yhdistetään toiseen, on katsottava tarkoituksenmukaiseksi paitsi vaalisalaisuuden turvaamisen mutta myös vaalipäivän järjestelyiden vuoksi.

Äänioikeutettujen määrä äänestysalueilla tai välimatkat eivät edellytä, että alueella olisi kaksi eri äänestysaluetta.

013 Ruotsinpyhtää eteläinen:

Äänestysalueella esitetään äänestysaluemuutosta siten, että osa äänestysalueesta liitetään toiseen äänestysalueeseen. Saaristotien eteläosassa sijaitsevat alueet (Keitala, Björnvik, Reimars, Bullers, Vahterpää) esitetään liitettävän äänestysalueeseen 001 (Loviisan keskusta), johon esitetään liitettävän myös äänestysalue 004 (Määrlahti). Perusteena äänestysaluemuutokselle on, että kyseisen äänestysalueen äänestyspaikkana on vakiintuneesti ollut Tesjoen kirjasto, johon kulkeminen äänestysalueen eteläisimmistä osista edellyttää pääsääntöisesti kulkua Saaristotien kautta Mannerheiminkatua pitkin Tesjoelle. Kulkureitti huomioiden äänioikeutettujen kannalta tällöin lähempänä olisi muitakin äänestyspaikkoja, joissa kuitenkin ei varsinaisena vaalipäivänä voi äänestää kuin kyseisiin äänestysalueisiin kuuluvat henkilöt. Matka äänestyspaikalle on siten tarpeettoman pitkä. Kaupunkisuunnittelun selvityksen perusteella asukasmäärä äänestysalueella, joka esitetään liitettävän äänestysalueeseen 001 on noin 197 henkilöä. Muutoksen myötä matka äänestyspaikkaan lyhenisi ja olisi äänestäjien kannalta tarkoituksenmukaisempi.

Muut äänestysalueet:

Muiden äänestysalueiden osalta esitetään välttämättömiä numerointimuutoksia edellä selostettujen muutosten vuoksi. Muiden äänestysalueiden aluejakoihin tai nimiin ei esitetä muutoksia.

Äänestysalueiden yhdistämisen osittaisena perusteena on myös se tosiasia, että jäsenten ja varajäsenten saaminen vaalilain edellyttämiin vaalilautakuntiin on ollut vuosi vuodelta haastavampaa. On ilmennyt myös tilanteita, että vaalilautakuntiin nimetty ei olekaan ollut halukas tehtävään, mistä on aiheutunut tarve ylimääräisille päätöksentekomenettelyille tai haastetta vaalilautakunnille vaalipäivänä, mikäli peruutus on tullut niin myöhään, ettei uutta jäsentä tai varajäsentä ole ehditty nimetä enää.

Vaalilain 15 §:n mukaan kutakin äänestysaluetta varten asetetaan kaupunginhallituksen toimesta vaalilautakunta, johon kuuluu puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja kolme muuta jäsentä sekä tarpeellinen määrä varajäseniä, joita on kuitenkin oltava vähintään kolme. Siten vaalilautakuntia on asetettu vaaleissa 14, jolloin jäsenten määrä on vähintään 112. Vaalilautakuntien jäsenille maksetaan palkkio hallintosäännön mukaisesti toimituspäivältä. Lisäksi jäsenille suoritetaan matkakulujen korvaus ja ateriakorvaus.

Esitetyn muutoksen jälkeinen äänestysaluejako

001 Loviisan keskusta	Sisältää nykyiset äänestysalueet 001 ja 004 sekä osan äänestysalueesta 013.
002 Harjuriinne	Ei muutoksia.

003 Valko	Ei muutoksia.
004 Hardom Skinnarby	Sisältää nykyiset äänestysalueet 005 ja 006. Nykyinen äänestysalue 004 on yhdistetty äänestysalueeseen 001. Muutosten vuoksi äänestysalueella uusi nimi ja uusi numerointi.
005 Pernajan kirkonkylä	Ei muutoksia, pl. äänestysalueen numerointimuutos.
006 Koskenkylä	Ei muutoksia, pl. äänestysalueen numerointimuutos.
007 Isnäs Sarvisalo	Sisältää nykyiset äänestysalueet 009 ja 010, jotka on yhdistetty yhdeksi äänestysalueeksi. Muutosten vuoksi äänestysalueella uusi nimi ja uusi numerointi.
008 Ruotsinpyhtää pohjoinen	Ei muutoksia, pl. äänestysalueen numerointimuutos.
009 Ruotsinpyhtää kirkonkylä	Ei muutoksia, pl. äänestysalueen numerointimuutos.
010 Ruotsinpyhtää eteläinen	Äänestysalueen raja on muuttunut, osa äänestysalueesta (Saaristotien eteläosan alueet liitekartan 3 mukaisesti) on liitetty äänestysalueeseen 001. Muutosten vuoksi äänestysalueen numerointimuutos.
011 Liljendal	Ei muutoksia, pl. äänestysalueen numerointimuutos.
Vanha erityisryhmien äänestysalue	Uusi erityisryhmien äänestysalue
001 Loviisan keskusta	001 Loviisan keskusta

Äänestysaluejaon muuttamisen nykyisestä ei arvioida vähentävän äänestysaktiivisuutta Loviisassa, koska äänestysaktiivisuuteen vaikuttaa myös moni muu tekijä, kuin vaalipäivän äänestyspaikat ja niiden sijainnit. Loviisassa on useampien viime vaalien aikana panostettu erityisesti ennakoäänestykseen ja ennakoäänestyspaikkoja on ollut viime vaaleissa yhteensä 6 sisältäen kiertävän äänestysbussin. Ennakoäänestyspaikkoja viime vaaleissa (europarlamenttivaalit) oli seuraavissa kohteissa:

1. Lovinfo Loviisan keskustan alueella
2. Kylis (entinen kirjasto) Ruotsinpyhtään kirkonkylässä
3. Liljendalin lähikirjasto Liljendalin alueella
4. Koskenkylän center Koskenkylän alueella
5. Pernajan lähikirjasto Pernajan alueella
6. kiertävä äänestysbussi

Ennakoäänestys on vaaleissa suosittu tapa äänestää ja se on mahdollista asuinpaikasta riippumatta missä tahansa ennakoäänestyspaikassa Loviisassa tai muiden kuntien alueella sijaitsevilla äänestyspaikoissa. Ennakoäänestyksen lisäksi Loviisassa toteutetaan vaalilain mukaisesti laitosäänestys (14 laitospohdetta viime vaaleissa) laitoksissa asuville sekä

kotiäänestys niille, joiden kunto ei mahdollista äänestämistä yleisissä ennakkoäänestyspaikoissa tai vaalipäivän äänestyspaikoissa.

Kunkin vaalien äänestyspaikat kaupunginhallitus määrää vaalilain mukaisesti erikseen, joten tällä päätöksellä ei ratkaista kunkin äänestysalueen äänestyspaikkoja.

Liite nro 1.

1. Kartta nykyisestä äänestysaluejaosta
2. Ehdotus uudeksi äänestysaluejaoksi
3. Kartta äänestysalue 013 rajan muuttamisesta
4. Äänestysalueet 2025

Oheismateriaali:

Kartta, johon merkitty asuinkiinteistöt äänestysalueen 013 sisällä Saaristotien eteläosan alueilla.

Esittelijä

Vt. kaupunginjohtaja Elina Amnell-Holzhäuser

Ehdotus

Keskusvaalilautakunta päättää esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle, että se

- hyväksyy äänestysaluejaon liitteen 2 mukaisesti
- alueet nimetään ja numeroidaan uudelleen liitteen 4 mukaisesti
- ne henkilöt, joita ei ole väestötietojärjestelmässä merkitty minkään kiinteistön kohdalle, kuuluvat äänestysalueeseen 001 Loviisan keskusta
- tämä päätös pannaan täytäntöön heti mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta.

Digi- ja väestötietovirastolle toimitetaan tämän päätöksen yhteydessä tiedot äänestysalueiden uusista rajoista sähköisessä koneluettavassa paikkatietoformaattissa.

Tämä pykälä tarkastetaan välittömästi.

Päätös

Päätös ehdotuksen mukainen.

Pykälä tarkastettiin välittömästi.

KH 12.08.2024 § 228
507/00.00.00/2024

Liite nro 6.

1. Kartta nykyisestä äänestysaluejaosta
2. Ehdotus uudeksi äänestysaluejaoksi
3. Kartta äänestysalue 013 rajan muuttamisesta
4. Äänestysalueet 2025

Oheismateriaali:

Kartta, johon merkitty asuinkiinteistöt äänestysalueen 013 sisällä Saaristotien eteläosan alueilla.

Esittelijä

Vt. kaupunginjohtaja Elina Amnell-Holzhäuser

Ehdotus

Kaupunginhallitus esittää, että kaupunginvaltuusto

- hyväksyy äänestysaluejaon liitteen 2 mukaisesti
- alueet nimetään ja numeroidaan uudelleen liitteen 4 mukaisesti

- ne henkilöt, joita ei ole väestötietojärjestelmässä merkitty minkään kiinteistön kohdalle, kuuluvat äänestysalueeseen 001 Loviisan keskusta
- tämä päätös pannaan täytäntöön heti mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta.

Digi- ja väestötietovirastolle toimitetaan tämän päätöksen yhteydessä tiedot äänestysalueiden uusista rajoista sähköisessä koneluettavassa paikkatietoformaattissa.

Tämä pykälä tarkastetaan välittömästi.

Käsittely

Jäsen Agneta Alm ehdotti, että nykyinen äänestysaluejako pidetään ennallaan. Kaupunginhallituksen 1. varapuheenjohtaja Tom Liljestrand kannatti Almin muutosehdotusta.

Puheenjohtaja totesi, että oli annettu kannatettu muutosesitys, joten asiasta äänestetään.

Äänestys:

JAA (pohjaehdotus): Petri Hakasaari, Satu Hämäläinen, Irene Malmberg, Kari Hagfors, Arja Isotalo, 5 ääntä

EI (Almin muutosehdotus): Tom Liljestrand, Agneta Alm, Markus Sjöholm, 3 ääntä

Päätös

Päätös ehdotuksen mukainen.

Pykälä tarkastettiin välittömästi.